

Oudergesprekken van tien minuten

Tienminutengesprekken zijn de schaarse momenten in een school jaar waarop er contact is tussen leerkracht en ouders. Tegelijkertijd zijn het ontmoetingen waar leerkrachten vaak tegenop kijken. Ze ervaren de ouderavond eerder als een belasting, dan als een kans om tot betere onderwijsresultaten te komen.

Een zaterdag in februari. Vandaag komen ouders en kinderen een kijkje nemen op de mogelijke nieuwe school. Voor de school een goede reden om haar beste beentje voor te zetten. Overal staan leuke bosjes bloemen op tafel, de normaal wat plakkerige kantine tafels zijn versierd met een mooi geruit kleedje, de conciërge schenkt met een vriendelijke glimlach onbeperkt koffie en thee aan de 'gasten' en leerkrachten doen alle moeite om hun vak interessant te maken. Een woensdagavond in november. Zelfde school. De eerste ouderavond van het jaar. Nergens bloemen, koffie en thee ontbreken, de ouders worden door de leerkracht ontvangen in een volle aula, geroezemoes alom en een verwarming die niet lijkt te werken. Er herinnert nog maar weinig aan de vriendelijke school die de ouders in februari aantreffen.

Welkom

Bovenstaand verhaal is geen uitzondering. Veel scholen nemen de tienminutenavond niet serieus. Ze worden drie keer opgenomen in de jaarplanner. Maar tijdens zo'n avond krijgen de ouders bij lange na niet de aandacht die ze op de open dag kregen. En toch is ook de tienminutenavond een uitgelezen mogelijkheid om je als school te presenteren, die in het verlengde moet liggen van het open huis. Zorg ervoor dat ouders zich welkom voelen. Schenk koffie, thee en frisdrank, kled de school aan, ontvang ouders in het lokaal van de mentor en garandeer privacy. Een ander punt is dat sommige scholen, wellicht uit tijdgebrek, slechts een beperkt aantal uitnodigingen versturen. Alleen ouders van kinderen waar het slecht mee gaat, krijgen een oproep. Daarmee doe je het kind waarmee het goed gaat en zijn ouders en leerkracht tekort. Bovendien geef je daarmee het signaal af dat kinderen uitsluitend extra aandacht krijgen als er iets negatiefs te melden is. Voor de leerkracht betekent dit dat hij tijdens de tienminutenavond alleen slechtnieuwsgesprekken voert. Daaraan valt weinig te genieten. Logisch dat zo'n avond doorgaans als zwaar wordt ervaren.

Bondgenoten

Het kunnen voeren van een oudergesprek vraagt om specifieke vaardigheden. Zeker als het onderwerp een leerling is (die iets op zijn kerfstok heeft). Voortdurend mopperen heeft niet altijd zin, want misschien hebben de ouders van het betreffende kind wel een totaal afwijkend waarden- en normenpatroon. Wil je invloed kunnen uitoefenen op het gedrag van een leerling, dan zul je de samenwerking met zijn ouders moeten zoeken. Dat betekent voor de leraar dat hij zich moet opstellen als de begeleider en niet als de betere ouder en vooral niet de aanpak van de ouders moet veroordelen. Verder moet hij ervoor zorgen dat ouders zich betrokken voelen bij de school door hen op de hoogte te houden over hun kind en tijdig te informeren als het mis dreigt te gaan.

Leerkrachten hoeven niet alleen moeite te hebben met gesprekken over Problematische leerlingen, praten over leerlingen waar het hartstikke goed met gaat, kunnen ook *een* probleem zijn. Velen komen soms niet verder dan 'Het gaat goed', 'Houden zo!' en 'Een keurige lijst'. En dan kunnen tien minuten erg lang duren. Ouders willen echter delen in het succes, trots kunnen zijn, horen dat hun kind bijvoorbeeld heel goed met anderen kan samenwerken. En ook zelf kunnen vertellen dat hun zoon of dochter het zo goed doet op bijvoorbeeld het sportveld. Een leerkracht die erin slaagt om op basis van goed nieuws een relatie met ouders op te bouwen, zal in situaties dat het minder met de leerling gaat eerder een bondgenoot in de ouders vinden. Een leerkracht die een positieve boodschap kan communiceren doet niet alleen de ouders, maar ook de leerling en vooral ook zichzelf een plezier. Daar voor is het zaak dat in het oudergesprek alle partijen aan bod komen. De leerkracht kan het effect sturen door het gesprek te beginnen met een open vraag, zoals 'Hoe kunt u thuis zien dat het goed met ... gaat?' Vervolgens kan hij aangeven, waaraan hijzelf merkt dat het op school zo goed met ... gaat. Op deze manier geef je ouders de erkenning dat ze hun rol goed vervullen, zet je ze op hun praatstoel en kun je samen genieten van het geboekte succes.

Ouders die wegblijven

Blijven over de ouders die nooit een ouderavond bezoeken. Dit hoeft niet per definitie te betekenen dat deze

ouders geen belangstelling hebben voor de ontwikkeling van hun kind. Om achter de ware reden te komen, zou een leerkracht om te beginnen zijn eigen inbreng moeten toetsen. Het kan een drempel zijn als ouders van hun kind horen dat iemand autoritair is, zeker als ze vrezen dat die leraar ook hen op het slechte gedrag van hun kind zal aanspreken.

De verklaring voor het niet verschijnen op het tienminutengesprek kan echter ook bij de ouders liggen: ze voelen zich bijvoorbeeld schuldig aan het negatieve gedrag van hun kind of ze willen niet laten merken dat bet onderling niet botert.

Verder zijn er uiteraard ook ouders die vinden dat school en thuis niets met elkaar te maken hebben en dat de school het maar uitzoekt met hun kind.

Wat de reden ook moge zijn waarom ouders geen ouderavond bezoeken, blijf als school contact zoeken. Dat zal niet altijd makkelijk zijn, zeker niet als je na tig keren proberen nog niet het idee hebt dat ouders ook maar een beetje belangstelling voor hun kind krijgen. Het getuigt echter wel van een professionele houding en alleen door aan te houden bestaat de kans dat ouders in de toekomst wel een bezoek aan school brengen. En soms kan één telefoontje ouders al het idee geven dat ze er toe doen, zeker als het telefoongesprek niet in de verwijtende sfeer plaatsvindt: "Kennelijk was u tijdens de ouderavond verhinderd. Vindt u het goed dat ik alsnog even met u overleg pleeg over hoe het met uw zoon/dochter gaat op school? Het kan eventueel, als het u echt niet goed uitkomt, ook telefonisch." Wordt daar afwijzend op gereageerd dan kan het contact ook schriftelijk worden onderhouden, want het belangrijkste is dat de school blijft communiceren over het kind.

Ard Nieuwenbroek is trainer/therapeut bij Ortho Consult in Esch.

Ivo Mijland is journalist en tevens docent Nederlands aan het Heerbeek College in Best.

Zij zijn de auteurs van Het 10-minutengesprek met ouders, 's-Hertogenbosch 2001 Dit boek is te bestellen bij Ortho Consult telefoon (0411) 602 708. Hier kunt u ook informatie krijgen over trainingen in het voeren van tienminutengesprekken.

Ard Nieuwenbroek en Ivo Mijland